

Sygn. akt III U 1000/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – SSO Anna Moskal

Protokolant: st. sekr. sądowy Stefania Wrzyszczyk

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 8 lutego 2017 r. w Tarnobrzegu

na rozprawie

sprawy **U. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

o wypłatę ekwiwalentu za deputat węglowy za okres od stycznia 2011r. do 31 sierpnia 2013r. oraz odsetki za opóźnienie w wypłacie ekwiwalentu

na skutek **U. P.**

od **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

z dnia 20 października 2016 r. nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje wnioskodawczyni U. P. prawo do wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie ekwiwalentu za deputat węglowy, przysługującego do pobieranej przez nią emerytury, a nie wypłaconego w terminie za okres od 1 września 2013r. do grudnia 2016r. – odsetek liczonych od dnia następnego po dacie, w której winny być wypłacone poszczególne części tego ekwiwalentu aż do dnia faktycznej jego wypłaty,

II. w pozostałej części odwołanie oddala.-

Sygn. akt III U 1000/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20.10.2016r. znak: ENP/6/035008480 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. po rozpoznaniu wniosku U. P. z dnia 29.09.2016r. przeliczył jej emeryturę od 1.09.2013r., tj. za okres 3 lat od miesiąca, w którym został zgłoszony wniosek.

W pkt II decyzji zatytułowanym obliczenie wysokości emerytury stwierdził, że do emerytury przysługuje ekwiwalent za deputat węglowy miesięcznie w kwocie:

od 1.09.2013r. - 126,41 zł

od 1.01.2014r. – 124,71 zł

od 1.01.2015r. – 122,17 zł

od 1.01.2016r. – 120,77 zł

W pkt III decyzji organ rentowy wyliczył ekwiwalent węglowy za okres od 1.09.2013r. do 31.12.2016r. na kwotę 4917,36 zł i stwierdził, że będzie wypłacany w marcu za okres od stycznia do czerwca i we wrześniu za okres od lipca do grudnia.

Od powyższej decyzji odwołanie złożyła wnioskodawczyni U. P. wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do ekwiwalentu za deputat węglowy kolejowy od stycznia 2011 wraz z należnymi odsetkami do nadal.

Argumentując podał, że organ rentowy wypłacił jej ekwiwalent za deputat węglowy kolejowy za okres od 1.09.2013r. do nadal, tj. za okres 3 lat wstecz bez należnych odsetek. Wskazał, że ZUS przyznając jej świadczenie na podstawie decyzji znak: ENP/6/035008480 wstrzymał wypłatę ekwiwalentu za deputat kolejowy, natomiast poprzednio ZUS w L. wypłacając jej emeryturę kolejową wypłacał jej ekwiwalent za deputat węglowy kolejowy.

Po wstrzymaniu wypłaty przez ZUS O/R. ekwiwalentu za deputat węglowy wnioskodawczyni myślała, że nie przysługuje jej ekwiwalent za deputat kolejowy przy zmianie świadczenie na emeryturę powszechną. Dopiero z prasy dowiedziała się, że deputat węglowy kolejowy przysługuje również przy wypłacie emerytury powszechnej.

Wyjaśniła, że nie weryfikowała tego, ponieważ uznała, że ZUS przyznając jej świadczenie dołożył starań i rzetelności w wyliczeniu jej wysokości emerytury i przysługujących dodatków w tym deputatu węglowego. Podniosła, że organ rentowy był w posiadaniu wszystkich jej dokumentów potwierdzających okres pracy, osiągniętych wynagrodzeń oraz dokumentu potwierdzającego jej prawo do wypłaty deputatu węglowego kolejowego. Reasumując podała, że niesłusznie wstrzymano jej wypłatę ekwiwalentu za deputat węglowy kolejowy i nie powinna ponosić konsekwencji zaniedbań ZUS.

Podnosząc powyższe wniosła o przyznanie jej ekwiwalentu za deputat węglowy kolejowy od momentu jego wstrzymania, tj. od stycznia 2011r. do sierpnia 2013r. oraz o wypłatę należnych odsetek od stycznia 2011r. do nadal.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 30.11.2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w R. wniósł o oddalenie odwołania.

Uzasadniając podał, że zaskarżoną decyzją przeliczył wysokość emerytury wnioskodawczyni na podstawie art. 133 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Wskazał, że zgodnie z tym przepisem, w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości przyznane lub podwyższone świadczenie wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższania, jednak nie wcześniej niż za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, w którym wydano decyzję z urzędu, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

Wyjaśnił, że zaskarżoną decyzją dokonał wyrównania deputatu węglowego za okres od 1.09.2013r. tj. za 3 lata poprzedzające miesiąc, w którym wydano decyzję na podstawie art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy. Jednocześnie stwierdził, że brak jest uregulowań prawnych mogących służyć za podstawę przeliczenia świadczenia od żądanej na rzecz wnioskodawczyni daty. Odnosząc się do żądania odsetek podał, że to roszczenia takiego do dnia wydania przedmiotowej decyzji wnioskodawczyni nie przedstawiła.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił i zważył, co następuje:

Wnioskodawczyni U. P. urodziła się (...) W dniu 29.04.2004r. złożyła wniosek o emeryturę kolejową. Decyzją z dnia 8.06.2004r. znak: (...) ZUS O/R. Inspektora w L. przyznał jej prawo do emerytury kolejowej od 1.06.2004r., tj. od

osiągnięcia wieku emerytalnego na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Decyzją z dnia 17.06.2004r. znak: (...) ZUS O/R. Inspektora w L. na podstawie ustawy z 8.09.2000r. o komercjalizacji, restrukturyzacji, prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego (...) z urzędu wyrównał od 1.06.2004r. deputat kolejowy.

W dniu 8.11.2010r. wnioskodawczyni złożyła wniosek o emeryturę z powszechnego wieku emerytalnego. Decyzją z dnia 23.02.2011r. znak: (...) ZUS O/R. przyznał jej emeryturę od 1.11.2010r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, natomiast nie kontynuowano wypłaty deputatu węglowego. Był to błąd organu rentowego.

W dniu 29.09.2016r. U. P. wystąpiła do ZUS z pisemną prośbą o sprawdzenie czy ma wypłacany deputat węglowy, który pobierała przy wcześniejszym świadczeniu (emerytura kolejowa) i zażądała wypłaty deputatu wraz z wyrównaniem.

(dowód:

- akta organu rentowego dotyczące wnioskodawczyni: wniosek o emeryturę kolejową – k.1, świadectwo pracy k.4, decyzje ZUS O/ R. z dnia: 8.06.2004r.k.20, 17.06.2004r. k.21, wniosek o emeryturę k.3, decyzja ZUS O/R. z 23.02.2011r. k.79, wniosek z dnia 29.09.2016r. k.258)

Odwołania wnioskodawczyni okazało się częściowo uzasadnione.

Zgodnie z art. 133 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz.U. z 2016r. poz.887), zwanej dalej ustawą w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż:

- 1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3;
- 2) za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

Przepisy ustawy ustanawiają zasadę wyrównywania świadczeń niewypłaconych lub zaniżonych na skutek błędu organu rentowego maksymalnie za trzy lata wstecz. Przepis ten reguluje zatem swoistego rodzaju "przedawnienie" wypłaty świadczeń. Wynika z niego, że nawet zawinione działanie organu rentowego, które w swej konsekwencji prowadzić może także do pozbawienia uprawnionego części lub całości świadczenia, nie powoduje powstania obowiązku jego wypłaty za cały okres pokrzywdzenia ubezpieczonego (tak SA (...)w wyroku z dnia 24.06.2014 r., III AUa 756/14). Jeżeli chodzi o pojęcie "błędu" organu rentowego, to Sąd Apelacyjny w (...) wyroku z dnia 5 czerwca 2014 r. w sprawie III AUa 1109/13 stwierdził, że w prawie ubezpieczeń społecznych jest ono swoiste i szerokie tzn. oznacza każdą obiektywną wadliwość decyzji, niezależnie od tego, czy jest ona skutkiem zaniedbania, pomyłki, celowego działania samego organu rentowego, czy też niewłaściwych działań pracodawców, albo wadliwej techniki legislacyjnej, czyli skutkiem niejednoznaczności norm prawnych, albo też błędnej wykładni obowiązujących przepisów.

Niesporne w niniejszej sprawie była okoliczność, że decyzją z dnia 23.02.2011r. ZUS O/R. przyznał U. P. emeryturę od 1.11.2010r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, natomiast nie kontynuował wypłaty deputatu węglowego. Był to błąd organu rentowego- czego zresztą nie kwestionował. Wydaną w dniu 20.10.2016r. zaskarżoną decyzją organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do ekwiwalentu za deputat węglowy za okres 3 lat wstecz, tj. od 1.09.2013r., a więc przyznał swój błąd.

Wnioskodawczyni kwestionując powyższą decyzję podniosła, że ekwiwalent za deputat węglowy winien jej zostać wypłacony od momentu jego wstrzymania, tj. od stycznia 2011 r. do sierpnia 2013r. i jakkolwiek trudno jest skarżącej odmówić racji co do tego, iż od stycznia 2011r. była uprawniona do otrzymywania ekwiwalentu, to jednak treść powołanego przepisu art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy pozwala na wypłatę świadczenia jedynie za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, w którym złożono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano

decyzję z urzędu, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego. Odwołanie w tym zakresie jako bezzasadne podlegało oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc (punkt II wyroku).

Przechodząc do żądania wnioskodawczynie zasądzenia odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia za okres od stycznia 2011r. do nadal, to Sądu uznał, że należą się one ubezpieczonej na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 poz. 963), ale za okres od 1.09.2013r. do grudnia 2016r.. W sprawie oczywistym bowiem jest, że zachodziły przesłanki do wypłaty ekwiwalentu za deputat węglowy w ustawowych terminach: w marcu każdego roku za okres od 01 stycznia do 30 czerwca i we wrześniu każdego roku za okres od 01 lipca do 31 grudnia każdego roku. Zgodnie z art. 85 ust. 1 w/w ustawy jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Zgodnie z art. 74 ust. 5 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego (...), zgodnie z którym ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w ust. 1, przyznaje i wypłaca w dwóch terminach wraz z wypłatą emerytury lub renty: w marcu - za okres od 1 stycznia do 30 czerwca i we wrześniu - za okres od 1 lipca do 31 grudnia każdego roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych z dotacji celowej z budżetu państwa. Zatem świadczeniem zleconym do wypłaty organowi rentowego na podstawie art. 74 ust. 5 wymienionego przepisu jest wypłata ekwiwalentu za deputat węglowy. Odsetki za opóźnienie w wypłacie tego świadczenia zatem przysługują.

Zgodnie natomiast z § 2 pkt 1 rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych z dnia 1.02.1999r. wydanym na podstawie art. 85 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń –do dnia wypłaty świadczeń, z uwzględnieniem ust. 2-5.

Mając powyższe na uwadze Sąd w pkt I wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawczynie U. P. prawo do wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie ekwiwalentu za deputat węglowy, przysługującego od pobieranej przez nią emerytury , a nie wypłaconego w terminie za okres od 1września 2013r. do grudnia 2016r.- odsetek liczonych od dnia następnego po dacie, w której winny być wypłacone poszczególne części tego ekwiwalentu aż do dnia faktycznej jego wypłaty.

W pkt II wyroku Sąd na podstawie art.477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie w pozostałej części jako bezzasadne tj. co do odsetek za opóźnienie w wypłacie ekwiwalentu przysługującego za okres od stycznia 2011r. do końca sierpnia 2013r..